

Список використаних джерел

1. Гончарова Т. Неблагополучные семьи и работа с ними. Народное образование. 2002. № 6. С. 106.
2. Корчагина Ю. В. Неблагополучные семьи: факторы риска и методы работы. Москва : МГПИ, 2008. 159 с.
3. Целуйко В. М. Психология неблагополучной семьи. Москва : Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2006. 272 с.
4. Шульга Т. И. Работа с неблагополучной семьей : Учебное пособие. Москва : Дрофа, 2005. 254 с.

Лой Н.О., Рогова А.В.,

студентки II курсу магістратури, гр. МСПДп-191

Науковий керівник – Чепурна Г. Л., канд. психол. наук

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАТИВНИХ УСТАНОВОК ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

Соціальна робота знаходиться у ряду професій для яких комунікації є основним видом діяльності, а комунікативна компетентність виступає як домінуюча складова. Безпосередньо дослідженням проблеми формування комунікативної компетентності соціальних працівників займалися такі автори як Ю. Ємельянов, А. Капська, Н. Левицька, В. Москаленко, Д. Годлевська, Л. Петровська, та інші [1].

Мета нашого дослідження дослідити особливості прояву комунікативних установок фахівців соціальної сфери. Для визначення рівня та особливостей прояву комунікативних настанов ми скористались методикою діагностики комунікативних установок В. Бойка [2, с.298-311]. Дослідження було проведене серед 45 осіб віком від 23 до 62 років.

Зупинимося на основних результатах дослідження. Результати первинного статистичного аналізу дозволяють отримати уявлення про рівень завуальованої жорстокості. Майже половина опитаних фахівців соціальної роботи має високий (інтолерантний) рівень завуальованої жорстокості. Це надзвичайно високий показник. Він означає, що опитувані у своїх судженнях проявляють напруженість, дорікання, фальшиву ввічливість, іронію та провокаційні висловлювання. Інша половина опитуваних розділилися між толерантним (26,7%) і середнім (26,7%) рівнем прихованої агресії.

Більше ніж половина опитаних респондентів мають низький (40,0%) і середній (46,7%) рівень відкритої жорстокості. І лише 13,3% опитаних позитивно ставляться до більшості співрозмовників. Низька вираженість обґрунтованого негативізму у відповідях респондентів становить 60% – а це більш ніж половина опитуваних фахівців. Тобто такі особи не схильні до об'єктивно обумовлених негативних висновків. Ймовірно, саме ця нездатність і обумовлює приховану ворожість. І 40% опитаних демонструють середню вираженість (40%) негативізму

Відповіді респондентів свідчать про те, що 33,3% опитуваних зда мають

низький рівень буркотіння, можуть заспокоїти себе, та не виявляють деструктивних критичних зауважень на адресу партнера по спілкуванню. 46,7% з них мають середній рівень вищезазначеної комунікативної установки. Кожен п'ятий досліджуваний фахівець соціальної роботи схильний до надкритичних необґрунтованих узагальнень в процесі комунікативної взаємодії. Ця група досліджуваних має інтолерантний рівень даної установки в комунікативному процесі, і потребує особливої психологічної уваги, адже саме такі прояви у спілкуванні можуть призвести до почуття нікчемності, знецінення власної особистості у клієнтів та колег, що в свою чергу унеможлиблює діалог.

Щодо установки «Негативний досвід спілкування з іншими людьми», то лише 6,7% респондентів відповіли, що мають такий досвід. Середній показник тут – 46,7 % і він вказує, яким чином опитуваним пощастило в житті на ближніх знайомих та колег.

Як показали результати дослідження, негативну комунікативну настанову має невеликий відсоток опитуваних – це 6,7% від загального. Третина досліджуваних демонструє в цілому здатність реагувати тим, чи іншим чином на партнерів спілкування, здатна враховувати у спілкуванні індивідуально-типологічні характеристики партнера, здатні до діалогу. І більш ніж половина досліджуваних показали середній рівень комунікативної настанови, тобто потребують вдосконалення цієї комунікативної установки.

Отже, проаналізувавши комунікативні установки фахівців соціальної роботи, можемо зробити висновок про необхідність створення комплексу соціально-психологічних заходів, спрямованих на формування комунікативної компетентності працівників соціальної сфери.

Список використаних джерел

1. Комунікативна професійна компетентність як умова взаємодії соціального працівника з клієнтом; за ред. А. Й. Капської. К. : ДЦССМ, 2003. 87 с.
2. Практическая психодиагностика. Методики и тексты: Учебн. пособ.; под ред. Д. Я. Райгородского. Самара : Издательский Дом «БАХРАХ-М», 2001. 672 с.

Олійниченко Є. Ю.,

студентка II курсу магістратури, гр. МСПДп-191

Науковий керівник – Філіпович В.М., канд. психол. наук

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ДИТЯЧА ІНВАЛІДНІСТЬ ЯК СОЦІАЛЬНЕ ЯВИЩЕ

Зміни в соціально-економічному та політичному житті України, загострення нових проблем в суспільстві поставили вчених і соціальних працівників перед вирішенням завдань, пов'язаних з пошуками нових, ефективно діючих механізмів соціально-психологічної адаптації особистості до мінливого життя в соціумі. Клієнтами фахівця соціальної роботи є найбільш незахищені та вразливі верстви населення: люди похилого віку, діти та підлітки,